

Mal for utdanningsplaner i Helse Vest

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiserings-/suppleringsstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal oppdateres årlig.

Utdanningsplan Helse Bergen – Øre-/nese-/halssykdommer

Publisert juni 2019

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

ØNH-avdelingen er en del av klinikk for hode/hals på Haukeland Universitetssykehus. Den er inndelt i 3 seksjoner: hode/hals, nese/bihule og øre. Avdelingen har egen sengepost som deles med øyeavdelingen. I tillegg har avdelingen senger på barnekirurgisk sengepost. Det er for tiden ansatt 17 overleger. De fleste av overlegene går i fulltidsstillinger og har bakvakt. Det er 13 LIS hvorav 1 er i spesialisering til allmennlege. Overlegene har hjemnevakt, mens LIS har roterende tilstedevakt.

Avdelingen fungerer som lokalsykehus for ØNH-sykdommer i Helse Bergen og har overordnet ansvar for behandling av ØNH-kreft i Helse Vest. I tillegg tilbyr avdelingen nasjonale tjenester innenfor vestibulære sykdommer og vestibularisschwannomer. ØNH-avdelingen har et tett samarbeid med Kjevekirurgisk avdeling som også er en del av klinikk for hode/hals. Det er også et godt utviklet samarbeid med Barneklubben, Lungeavdelingen, Avdeling for Nevrokirurgi og Plastikkirurgisk avdeling, samt Yrkesmedisinsk avdeling. På ØNH-avdelingen har man i tillegg til generell ØNH-kompetanse, spisskompetanse innen onkologi, laryngologi, ørekirurgi og audiologi, utredning og behandling av vestibulære lidelser, vestibularisschwannomer, allergologi, bihule- og skallebasiskirurgi, dykkemedisin.

Poliklinikk for Øre-nese-hals avdelingen, Kjevekirurgisk avdeling, dagkirurgi m/oppvåkning og Høresentralen ligger alle tett samlet med relativt gode arealer for kontor og fellesrom. Over- og underordnede leger har ikke kontorplasser i samme korridor/lokaler, men det er reelt kort avstand mellom kontorene i ulike etasjer.

Poliklinikken har undersøkelsesenheter av stort sett nyere dato. Det samme gjelder undersøkelsesrommene på sengeposter. I sykehusets akuttmottak er det et eget rom for ØNH-pasienter. Dette er helt nytt og er godt utstyrt. Avdelingen har laboratorium for utredning av

vestibulære sykdommer. Det er bibliotek i samme etasje som poliklinikken. Samarbeidende seksjoner er plassert nært innad på avdelingen.

Det er tilknyttet ingeniører til avdelingen. Disse har arbeidsoppgaver knyttet til Høresentralen og Nasjonal kompetansetjeneste for vestibulære sykdommer. Klinikkk for hode-hals har egen fotograf som bistår i forskningsprosjekter og dokumentasjonsarbeid. To fysioterapeuter er tilknyttet Balanselaboratoriet for behandling av pasienter med svimmelhet og balanseforstyrrelser.

I 2018 var det totalt ca. 1 900 døgnopphold og ca. 38 000 polikliniske pasienter på ØNH-avdelingen.

Beskrivelse av utdanningsløpene

På ØNH-avdelingen er LIS rekruttert enten direkte eller via annen ØNH-avdeling i Helse Vest som del av rotasjonsavtale. Det er imidlertid ønskelig at LIS har minimum 3 års ØNH-erfaring fra annet sykehus før oppstart her. Forventet varighet av hele utdanningsløpet er 5 år og det er mulig å oppnå alle nødvendige læringsmål på ØNH-avdelingen her uten å måtte være innom andre læringsarenaer. Læringsmålene er nasjonalt utarbeidet og jevnt fordelt mellom hode/hals, nese/bihule og øre.

Leger i spesialistutdanning følger en turnus som inneholder en fordeling av arbeidsoppgaver. LIS roterer mellom de tre seksjonene i perioder på 22 uker. Seksjoneringen ved avdelingen medfører at hver kandidat får en tilrettelagt tjeneste innenfor hvert fagfelt (øre, hode/hals, nese/bihule).

Avdelingen skal medvirke til at leger i spesialisering får best mulige forutsetninger for å fullføre en spesialistutdanning etter de til enhver tid gjeldende regler. Målsettingen for den samlede utdanningsvirksomhet er å gi et tilbud til spesialisering i ØNH-faget for alle leger som ansettes i underordnede stillinger. Fagets målbeskrivelse er ivaretatt i utdanningsplanen. Hver lege/utdanningskandidat gjennomgår i samråd med sin individuelle veileder målbeskrivelsen og læringsmålene for faget, og holder denne opp mot egen utdanningsplan og fremdrift.

Leger ansatt ved avdelingen oppfordres til å delta på minst to kurs i året. Leger i spesialisering kan dra fritt på alle obligatoriske kurs så sant dette ikke er til hinder for avdelingens drift. Dersom flere leger vil dra på samme kurs, prioriteres den eller de som har kortest tid igjen av utdanningen.

Det avsettes fire timer per uke til fordypning for leger i spesialisering. Listefører for LIS forsøker å fordele fordypningen på halve dager. Imidlertid gjør periodevis fravær og underbemanning at den legen som har satt av tid til fordypning, ofte må trekkes inn til andre rutineoppgaver. Det er etablert en IT-løsning for kontroll av arbeidsoppgaver (MinGat) for å sikre at den avtalefestede fordypningstiden benyttes til fordypning.

Introduksjon av nye LIS

LIS får tildelt en overlege som veileder og egen arbeidsplan ved oppstart. De deltar først i vaktssystemet etter 2 ukers introduksjon i klinikken.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling.

Hver lege i spesialisering er tildelt en overlege som veileder. Det er ønskelig med veiledersamtale en gang i måneden. Supervisjon én til én etter behov. Andre overleger fungerer som supervisører, og kan veilede uformelt ved behov.

Det er kandidaten som sammen med sin veileder skal sørge for den progresjonen som er nødvendig for å kunne søke om godkjenning ved slutten av utdanningsperioden. Eventuelle problemer/utfordringer skal meldes til utdanningsutvalget.

Det er daglige morgenmøter der det er rom for å diskutere inneliggende pasienter. I tillegg tilstrebes det at overlege er til stede ved previsitt på sengeposten. Spørsmål knyttet til hver enkelt inneliggende pasient tas fortløpende der.

Bibliotekstjenesten er elektronisk tilgjengelig lokalt og via UiB. I tillegg er det eget bibliotek med faglitteratur innen øre-nese-halssykdommer og hode-halskirurgi.

For at LIS skal være best mulig rustet til å kunne utføre enkelte kirurgiske og medisinske prosedyrer, vil deltagelse på sykehusets ferdighetscenter bli stadig viktigere.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

LIS skal sammen med sin veileder vurdere den faglige progresjonen jevnlig, i alle fall én gang per måned. Det skal også være rom for fortløpende veiledning, enten sammen med veileder eller annen supervisor. Oppnådde læringsmål skal dokumenteres i Kompetanseportalen.

Teoretisk undervisning

Det er krav til 70 timers internundervisning i året. Den teoretiske undervisningen er planlagt på alle ukedager. Det er en lege i spesialisering som ser til at det gjennomføres undervisning og som planlegger emne for hver gang. Annenhver tirsdag i tilknytning til morgenmøtet er det legemøte i stedet for undervisning. På onsdager har vakthavende ansvar for et faglig innlegg. Hver torsdag er det nasjonal nettundervisning med telefonforbindelse til alle de andre ØNH-avdelingene i landet. På fredager er det enten internundervisning på avdelingen eller fellesundervisning for hele sykehuset. Det er meningen at alle LIS og overleger skal delta i internundervisningen på avdelingen.

Felles kompetansemål (FKM)

Man planlegger å oppnå kravene i de felles kompetansemålene ved at LIS deltar i den daglige, kliniske aktiviteten på avdelingen. LIS deltar i undervisningsaktiviteten rettet mot studenter, ansatte internt på avdelingen og andre yrkesgrupper på sykehuset. Det er også fokus på forbedring av gjeldende prosedyrer på avdelingen. På avdelingen er forholdene lagt til rette for at LIS kan delta i forskningsaktivitet. Jevnlig veiledning, enten individuelt eller i grupper, er en måte å sikre at felles kompetansemål er oppnådd. Det planlegges kurs i etikk, lovverk, organisasjon og ledelse, samt kurs i forløp og kvalitetsforbedring. De felles kompetansemålene skal kunne oppnås på egen læringsarena, dvs. ØNH-avdelingen og sykehuset generelt.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalget består av en overlege fra de tre ulike seksjonene på avdelingen, samt to LIS-representanter. Leder for utdanningsutvalget er utdanningsansvarlig overlege som samtidig representerer en av seksjonene. Det tilstrebes at utvalget møtes minst 4 ganger i året, men det er også rom for uformelle sammenkomster, samt diskusjon av relevante problemstillinger i plenum med alle leger til stede.

Leder for utdanningsutvalget har det overordnede ansvaret for at møtene blir avholdt som planlagt.

Utdanningsplanen er historisk sett revidert årlig av leder i utdanningsutvalget i samråd med representant for LIS.

Utdanningsansvarlig overlege skal tilstrebe at utdanningsplanen følges opp, og at forholdene ligger til rette for at LIS kan oppnå læringsmålene innad på læringsarenaen. Rollen som utdanningsansvarlig overlege vil i fremtiden være under utvikling.

Forskning

På avdelingen er det pågående forskning til enhver tid. Det er flere LIS som holder på med ph.d.-prosjekt. Forholdene er lagt til rette for at man kan delta i forskning. Forskningsaktiviteten på avdelingen bedrives innenfor følgende hovedområder: onkologi, livskvalitet, vestibulære sykdommer, vestibularisschwannomer, laryngologi, allergologi/yrkesmedisin, nesebihulesykdommer, audiologi og dykkemedisin.

Leger som har startet egne forskningsprosjekter får frigitt tid til fordypning.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder.

Simulering og ferdighetstrening

For at LIS skal være best mulig rustet til å kunne utføre kirurgiske og medisinske prosedyrer, vil deltagelse på sykehusets ferdighetssenter bli stadig viktigere. Det er meningen at man der skal kunne øve på ulike prosedyrer ved simulering. Tilbudet vil være under stadig utvikling i tiden som kommer.

Tillitsvalgte

LIS har egen tillitsvalgt som søker å representere alle LIS og ivareta deres interesser. Tillitsvalgt gir tilbakemelding til ledelsen og evt. utdanningsansvarlig lege ved behov.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med:
Avdelingsleder eller utdanningsansvarlig overlege